

VU Research Portal

NOS had kaper niet in beeld mogen brengen

van Rooij, A.E.

published in
De Volkskrant
2015

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

van Rooij, A. E. (2015). NOS had kaper niet in beeld mogen brengen. *De Volkskrant*, 21.
<http://www.volkskrant.nl/opinie/nos-had-kaper-niet-in-beeld-mogen-brengen~a3843032/>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

NOS had kaper niet in beeld mogen brengen

Mandy van Rooij is promovenda en docent staatsrecht aan de Vrije Universiteit.

Gijzeling Journaal

Door de jongen die de studio kaapte herkenbaar in beeld te brengen, heeft de NOS hem getekend voor het leven.

Voor het eerst sinds de oprichting van de NOS ging het achttuurnieuws niet door. Een gijzeling, en met de aanslagen in Parijs nog zo vers in geheugen was dat eng. De NOS zette al na een uur de beelden van de gewapende man in de studio en de daaropvolgende arrestatie online en zond ze uit op NPO1. Waarom zo snel en zonder verhulling van zijn identiteit?

Op het moment dat de beelden werden uitgezonden, was de verdachte al gearresteerd. Was het informatievoorziening? De angst ingehaald te worden door de andere media? *Naming en shaming*? Marcel Geleff, hoofdredacteur van het NOS Journaal, laat in *nrc.next* van 30 januari weten: 'Ik wist meteen: dit is heavy nieuws, ook in de context van de hele veiligheidsdiscussie. Hier is

iets unieks gebeurd in de Nederlandse televisiegeschiedenis. Dit móeten we uitzenden.' Informatievoorziening dus.

Terwijl we nog naar de beelden kijken, draait Twitter al op volle toeren. De jongen wordt herkend. Zijn identiteit wordt gedeeld. Zijn Facebookpagina, woonplaats en studie. Niets kan bevestigd worden door de autoriteiten, maar het blijkt allemaal waar. Vrijdagochtend wordt Nederland wakker met zijn foto. Deze jongen is getekend voor het leven.

De media hebben een belangrijke positie. Zij hebben de zorg voor waarheidsvinding en dragen sterk bij aan de democratische controle op de overheid. Niet voor niets werd de aanslag op *Charlie Hebdo* gezien als een aanslag op de democratie.

Het achttuurnieuws trekt zo'n 2,3 miljoen kijkers op een gewone dag en is daarmee een gezaghebbende bron van informatie. Daarbij hoort ook zorgvuldigheid. Doorgaans worden verdachten op televisie getoond met een zwart balkje en wordt hun volledige naam niet genoemd. Dat is vanwege de onschuldpresumptie – een verdachte is onschuldig tot het tegendeel is bewezen – en het recht op privacy. Alleen in bijzondere omstandigheden wordt van dit gebruik afgeweken, bijvoorbeeld in de opsporingsfase, als iemand de samenleving in gevaar brengt en als andere opsporingsmethoden niet helpen.

Maar de jongen die de studio van de NOS kaapte, wilde juist in beeld komen. Verspeelde hij zo niet zijn recht

om anoniem te blijven? Staat door die beelden al niet vast dat hij schuldig is? Deze redenering is het begin van het einde van de rechtsstaat. Van een machthebber mag worden verwacht dat hij de zwakkeren in bescherming neemt, ook tegen zichzelf. Donderdagavond was er nog niets bekend over waarom deze jongen heeft gedaan wat hij heeft gedaan. Dat vergt zorgvuldig onderzoek. Hij maakte een zenuwachtige, misschien zelfs verwarde indruk. Het is niet ondenkbaar dat deze actie een psychische oorzaak heeft. Dat doet niet af aan de ernst van zijn daden jegens de NOS-medewerkers, maar juist dan heeft hij een zwaarwegend belang bij de bescherming van zijn privacy. Verantwoording zal hij bij de strafrechter moeten afleggen, niet aan het publiek.

Een machthebber dient een zorgvuldige belangenafweging te maken voor hij ingrijpt in het leven van individuen. Kon de NOS dat nog wel? Zij had een dubbelrol: nieuwsinstituut en slachtoffer van een gijzeling. Geleff heeft niet met anderen overlegd over de beslissing de beelden zo uit te zenden: 'Soms gaat nieuwswaarde vóór privacy. Zeker als iets gebeurt wat de samenleving zó breed raakt.'

Ik betwijfel dat. De NOS heeft een belangenafweging gemaakt die onvoldoende rekening houdt met de belangen van de verdachte. De beelden hadden ook later uitgezonden kunnen worden, met verhulling van de identiteit van de man. Was de informatievoorziening aan burgers dan minder geweest? Nee.